

Roge Hinojosa

URPEKARITZAN ADITUA

UR AZPIAK LILURATUTA

“Lur planetaren %70 ura izanik, nola ez zitzaidan piztuko ba geruza horren azpian dagoenarekiko jakin-mina? Duela ia hamar urte egin nuen urpekaritza lehendabizikoz, Mexikon, eta ordutik dena aldatu zen. Ur azpiko bizitza ikusteko modua aldatu zitzaidan. Itsasoarekin bat egiten duzu, ingurunearekin parte hartuz eta errespetatuz. Beste mundu mota bat dugu ur azpian, bitxia eta istorio asko gordetzen dituen. Jende askok ez du altxor hori ezagutzen”.

“Urdaibaiko ur azpian altxor natural ugari dago”

Bizitzaren zati handi bat ur azpian murgilduta ematen du Roge Hinojosak (Amurrio, 1984). Urpekaritzan aditua denak txikitatik izan du itsasoarekin lotura berezia. Lehenik snorkela eta apnea etorri ziren, ondoren urpekaritza; eta behin hura probatuta, ezin haren atzaparretatik ihes egin. Euskal Herriko zein nazioarteko itsasoetan ibilia, egunerokotasunaren zurrunbilotik aldentzen da neopreno barruan.

 LEIRE REGADAS

Toki exotikoekin lotu ohi da urpekaritza. Baina Euskal Herriko kostaldeak zer ematen du?

Euskal Herriko kostaldeak toki asko ditu esploratzeko, istorioz bete dago gainera! Niretzat Urdaibaiko eremua berezia da, altxor ugari dugu ur azpian. Esaterako, Elantxobetik hurbil daude Ogoñoko kobazuloak; bertatik aritzen gara askotan. Egun eguzkitsuetan, kobazuloetatik ateratzean, Mexikoko zenote batean zaudela ematen du. Argiak beste tonu bat hartzen du ur azpian, leku berezia da benetan. Beste adibide bat: Matxixako eta Bermeo artean *Mina Mani* izeneko itsasontzia dago urpean. 1963an hondoratu zen, eta 35 metro egin behar da behera hura ikusteko.

Dena den, nazioarteko parajeetan ere ibilia zara...

Bai. Nazioarteko bidaiak egin ditut ahal izan dudan guztietan. Urpekaritza ikastaroak jaso ditut atzerrian, maisu profesionala izan arte. Indo-

nesia, Thailandia, Filipinak, Sri Lanka, Maldivak, Egipto... Baina duda barik Indonesia bihurtu da nire bigarren etxea. Lagun asko egin ditut, bahasa hizkuntza ikasi, puntatik puntara bidaiatu.... Bost hilabetez Komodo parke naturalean bizitzen ere egon nintzen, Divemaster ikastaroa egiten nuen bitartean.

Urpeko ekosistemaz gain, jakin-min handia sortzen dute mendeetan zehar urak estalitakoek; hondoratutako itsasontziak, objektuak, tenpluak... hiriak ere badira urpean!

Horixe da jakin-min gehien sortzen didana. Urpean gelditu diren gauza guzti horiek gordetzen duten istorioa biziki interesgarria da. Esaterako, zergatik edo zein erataria hondoratu den itsasontzi bat, zenbat pertsona zihoazen barruan edo zer garraiatzen zuen ontziak... Urpean eszenatoki horrekin topo egin aurretik gidak azalpenak ematen ditu. Gero, begi aurrean duzunean

“Ingurumena zaintzeko beharra dugu, itsasoa ez da zabortegia”.

FRANCESC PUIG MUR

galderak zure burura etortzen hasten dira, eta gertatutakoa berreraikitzen saiatzen zara.

Nola deskribatuko zenuke ur azpian egotearen sentsazioa?

Ur azpiko bizitza, koralak eta animaliak nola garatzen diren ikusita berezia sentitzen naiz, perspektiba aldatu eta gainazaleko ohikerietatik isolatzea lortzen dut. Urpeko bizitza benetan bitxia da; dauden forma, kolore eta mugimendu motelengatik badirudi estralurtarren film batetik ateratakoa dela. Geroz eta gehiago ezagutzeko gogoia eta jakin-mina dut. Itsaspeko mundu hori aldatu egin da munduko txoko desberdinetan; portaera ezberdina du, baina leku guztietan du bere xarma.

Neopreno barruan gozatu bitartean, ziur zerbaitek geldiarazi zaituela behin baino gehiagotan: ozeano eta itsasoetan dauden hondakin eta plastikoak.

Hori da gehien kezkatzen nauena. Bada esaera bat dioena itsasoan amaitzen duela denak, eta hala da. Latak, plasti-

kozko kondarrak... hondakinez beterik daude itsaso eta ozeanoak. Ingurumena zaintzeko beharra dugu, itsasoa ez da zabortegia. Kontzientziario alorrean asko dugu oraindik egiteko.

Naturarekiko errespetu handia duzue urpekariek. Baina modan dagoen jarduera bat den heinean, zein punturaino eragin diezaieke ekosistemei?

Toki berean urpekaritza jarduera masiboa dagoenean erregulatu egin behar da, itsasoko bizitzari eragingo diolako. Adibidez, duela gutxi Murtzian izan naiz, Cabo de Palos-en, eta natura-erreserbako irteerak mugatuak zituzten. Antolaketa handia dago eta era kontrolatuan egiten dira murgiltzeak. Ohikoena izaten da hori; naturan ahalik eta eragin gutxien izaten saiatzen gara.

Honezkero, irakurleren bati gogoa emango zion urpekaritzan hasteko. Baina poltsiko guztientzako jarduera da?

Ez gara engainatuko: dirua inbertitu behar da hasieran, ikasketan eta mate-

rialean, baina edozein kirol praktikatzen hasten zarenean bezalaxe. Pixkanaka, jarduera handitu eta materialen prezioak jaitsi diren heinean, geroz eta eskuragarriagoa da. Dena den, Elantxobeko Bou Nabarra Buceo urpekaritza eskolako lagunekin batera industriari buelta emateko lanean ari gara gu, gozatu nahi duenarentzat ekonomia ez dadin izan harresi bat.

Argi dagoena da beldur batzuk behintzat gainditu egin behar direla aurretik!

Lehenik eta behin, ezinbestekoa da arnasketa edo entzumen arazorik ez izatea, horiek direlako ariketa hau egiteko erabiliko diren organo nagusiak. Aurreiritzirik gabe eta ideia orokorrik gabe etortzea ere komeni da; bada pentsatzen duenik beldurtuko dela eta gero ez da horrela izaten. Beste batzuek erronka pertsonal gisa hartzen dute. Gehien-gehienetan jendea oso pozik ateratzen da, damuzetik oso urrun. Nik esango nieke: eguneroko arazoak alde batera utzi, erlaxatu, arnasa hartu... eta gozatzeraz! ●